

اسلامیه

یادگاری از گذشته، میراثی برای آینده

مروری بر فعالیت های بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در بهسازی بافت باارزش روستای اسلامیه

تهران ۱۳۸۴

عکس هوایی روستا در سال ۱۳۳۵

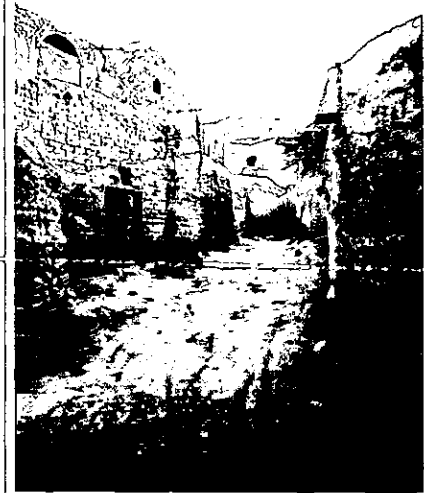
بهبودی
یافت با ارزش
روستای اسلامی

۴

بنیاد مسکن
انقلاب اسلامی
معاونت
عمران روستایی

رودخانه و کوه، دو عامل اصلی تأثیر گذار بر نحوه تجمع توسعه و پراکندگی واحدهای تشکیل دهنده روستا است. جاده‌ای که در حال حاضر استان‌های یزد و فارس را به هم مرتبط می‌کند، در گذشته نیز به صورت راه کاروان‌رو از میان روستا عبور می‌کرده و در محدوده قدمگاه با استقرار دو کاروانسرا، قهوه‌خانه، آب‌انبار و بازار بهترین مرکز بین راهی در مسیر یاد شد بود.

گذر اصلی و یکی از معابر فرعی محله «بن دار»

پیشی گفزار

و یکی از شهرهای خوش و مصدوم می شوند. بدیهی است، ادامه این روند روستاهای ما را نیز از شهرها، هویت و سیمای اصیل خود دور می کند. هدف اصلی طرحهای بهسازی بافت روستایی، احیای بافت کالبدی با ایده و راهکاری نوین جهت تامین خواسته ها، افکار و شیوه زندگی زیست مردم وبا احترام خاص به اصالتهای کالبدی و ارتباطات اجتماعی موجود در روستاست.

طرح بهسازی بافت با ارزش روستایی، مجموعه ای از مطالعات پایه و راهکارهای اجرایی می باشد که همزمان با برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور تهیه و اجرای آن بر عهده بنیاد ملی آثار اسلامی گذارده شده است. به سبب گستردگی دامنه اقدامات اجرایی و مطابق با شرایط تعیین شده، اجرای طرح عمدتا شامل ساخت، احیا و گاه مرمت کف، جدار و نماهای روستایی در محدوده محورهای ارتباطی، عرصه های عمومی، میادین و گره های مهم واقع در بافت با ارزش روستا است. در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور برای زیست روستای منتخب در سطح کشور طرح بهسازی بافت با ارزش تهیه گردید که از این میان عملیات اجرایی در تعدادی از آنها پایان یافته و در بخشی از آنها در حال اتمام است.

بی تردید بخشی از هویت مردمان امروز در آثار معماری پیشینیان آنان نهفته است. از اینرو شناخت هویت اصیل هر جامعه، از کنکاش در معماری قدیم آن قابل دستیابی است. توجه به معماری سنتی ایرانی در سطوح مختلف طرحهای کالبدی می تواند عامل مؤثری باشد در شناسایی و بکارگیری اصول معماری سنتی که کهنگاه در کنکاش با تکنولوژی و مدرنیسم، از یادها رفته اند.

از مقایسه نسبت سطوح بافتهای قدیم و جدید در شهرها به خوبی پیداست که روز به روز از وسعت بافتهای قدیم کاسته می شود. اما بخشی از این یافته ها به سبب توانمندیها و ارزشهای معماری فراوان همچنان به حیات خود ادامه می دهند.

در طرحهای توسعه کالبدی، بافتهای با ارزش نیازمند نگرشی در خور و شایسته بوده و بافتهای با ارزش روستایی به تناسب مطالعات اندک صورت گرفته، نیازمند توجهی ویژه اند؛ به گونه ای که علاوه بر پاسخگویی به نیازهای روز و اساسی ساکنین آنها، هویت ساختاری، کالبدی و فرهنگی روستا نیز با ژرف اندیشی و نگرشی عمیق تر از گذشته مورد عنایت واقع شود.

سیمای ساختار کالبدی روستاهای ایران با نفوذ و هجوم تکنولوژی، فرهنگ و سیمای شهری و همزمان با آن تنزل ارزشهای فرهنگی و بومی نزد ساکنین روستا، روز به روز

بهرسازی
بافت با ارزش
روستای اسلامی

بنیاد مسکن
انقلاب اسلامی
معاونت
عمران روستایی

روستای اسلامی و کوه عقاب

مقدمه

روستای کهن اسلامی در حاشیه تفت و در کوهپایه ارتفاعات شیرکوه واقع شده است. روستا بدلیل تقارن با کویر، از ویژگیهای معماری خاص هر دوگونه کوهپایه ای و کویری سود برده است.

در اسلامی به علت ترکیب معماری کویر با سنگ که از نشانه های معماری مناطق کوهپایه ای است تصویری متفاوت از دیگر روستاهای کویری دیده می شود.

این روستا در گذشته نقطه عطفی در مسیر کاروانها یزد به شیراز بوده است و به همین سبب در هسته اولیه خود از مراکز اجتماعی مهمی برخوردار است که برخی از آنها هنوز هم فعالند.

بافت قدیم روستا به سبب تحولات زندگی ماشینی در دهه های اخیر دچار صدمات بی شماری شده است؛ تا بدانجا که بخشهایی از آن متروکه و یا حتی مخروبه شده و ساکنین آنها به بافت جدید روستا مهاجرت کرده اند.

طرح بهسازی روستا با ارزش روستای اسلامی، بدنبال حل مشکلات بافت قدیم و تطابق کالبد آن با نیازهای زندگی امروزی است. تا از این طریق بتوان جان تازه ای در کالبد خسته بافت قدیم دمید. به سبب این توان گفت با پیشنهادات طرح بهسازی، بخش عمده ای از نابسامانی های شبکه دسترسی بافت قدیم حل شده و همچنین حریم فضاهای عموم با ارزشی مانند مسجد جامع نیز حفظ گردیده است.

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با پشتیبانی ذهن خلاق مشاور طرح، به ارتقاء کیفی و کالبد فضاهای عمومی، حفاظت حریم های خصوصی و خلق فضاهای متنوع در بافت، معابر و میادین روستا با الهام و تاکید بر معماری بومی نائل شده است.

دفتری که پیش روست، گزارشی از روند تهیه و اجرای طرح بهسازی بافت با ارزش روستای اسلامی است.